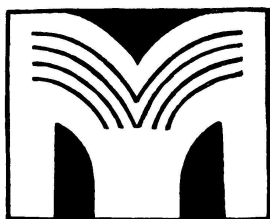

UVNITŘ TOHOTO ČÍSLA:

- ✓ Ze staršovstva
- ✓ Instalační kázání z Daňkovic
(D. Rumlová Hudcová)
- ✓ Naši pěvci slaví 25. narozeniny
(Itelka)
- ✓ Kniha, která mluví "živými" jazyky
(M. Volný)
- ✓ Židovské myšlení jako inspirace
(df)
- ✓ Kalendář na únor 2011

Jaké to bylo v Daňkovicích?

Když jsme se s mládeží na podzim rozhodovali, kde strávíme konec roku, vybírali jsme ze dvou možností. Mezi starou školou v Křížlicích, kam všichni rádi jezdíme už několik let, a mezi daňkovicickou farou, kde je od podzimu farářkou Debora Rumlová (ještě donedávna Hudcová). Nakonec jsme vybrali faru v Daňkovicích a začali s přípravami.

A jaké to v Daňkovicích bylo? Bylo to především nové. Nejenom místo, kde jsme předtím nikdy nebyli, ale také byl tento Silvestr první „bez“ Debory, která se za námi letos přijela alespoň podívat.

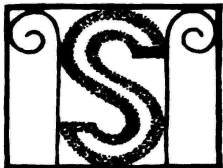
(pokračování uvnitř čísla)

ROZHOVOR S MLADÝM OSMDESÁTNÍKEM

Zdá se to být nepochopitelné, že bratr farář Daniel Henych se dožívá koncem měsíce ledna požehnaného osmdesátého věku života. Dvacet let působil jako v pořadí druhý duchovní samostatného dejvického sboru v letech 1971 až 1991 a dalších dvacet let jej vidáme jako tichého, usměvavého a skromného návštěvníka všech současných sborových shromáždění. Ve sboru tak žije dál a nenápadně slouží až dosud, aniž o tom víme. Pán Bůh ho obdaroval mnohými dary, které si nenechává pro sebe. Má rád lidi a jeho pokorný a nevtíravý přístup k nim otevírá jejich srdce.

(pokračování uvnitř čísla)

Z jednání staršovstva 6. ledna 2011

(zkráceno)

Webové stránky. Bratři Hlavsa, Jílek, Sýkora, Prudký, Hejl - schůzka pracovní skupiny v neděli 10. 1. 2011 po bohoslužbách.

Volba poslanců a náhradníků na čtyřleté období na konvent (farář + 2 řádní členové): zvoleni bratři Mašek a Prosek (řádní) a 2 náhradníci (1. sestra Tichá, 2. bratr Susa)

Společná dovolená v Rakousku.

Zajištěno ubytování 1635 m n. m., přihlášeno 50 účastníků (4 a 6-ti lůžkové pokoje; mládež společně)

Sbor a MČ Praha 6.

Schválena žádost na MČ P 6 o prodloužení lhůty na využití finančních prostředků.

Návrh spolupráce s Městskou částí P6:

1/ kulturní akce sestry Kohoutové (asi 3 přednášky o umění)

2/ bazar (možnost propůjčení prostor MČ P6)

Středisko Diakonie Stodůlky.

Informace - finanční spolupráce s donátory z Anglie.

Finanční zpráva

- roční uzávěrka bude vypracována co nejdříve manželi Černohorskými

- br. Mašek: Finanční pomoc potřebným sborům (závazek z minulých let) - návrh revokovat dřívější rozhodnutí, a to

a) možnost převést částku do seniorátního fondu – seniorát rozhodne, kterému sboru bude částka poskytnuta

b) možnost převést finanční prostředky na pořízení bytu pro faráře v Berouně (nemovitost zůstane v majetku seniorátu)

c) částku ponížít

d) závazek zrušit (máme finanční závazky ohledně přestavby suterénních prostor)

e) možnost zvolit potřebný sbor v rámci celé církve

Odsouhlaseno vytvořit personální fond pro pomoc potřebnému sboru v rámci církve – pravidelný odvod ve výši 20.000 Kč jedenkrát do roka, částku zahrnout do rozpočtu sboru. Br. farář příští měsíc předloží seznam potřebných sborů k rozhodnutí.

Jaké to bylo v Daňkovicích?

pokračování z titulní strany

Debora totiž vždy všechny společné pobyty připravovala a zařizovala vše potřebné. Zajistila, abychom měli kde spát, co jíst a udělala spoustu potřebné práce, která nebyla moc vidět, ale kterou kdyby neudělala, nejelo by se nikam.

Letos jsme se však museli snažit sami, aby byl průběh společného pobytu hladký a bezproblémový.

Po ranní pobožnosti a společné snídani jsme vždy vyrazili na výlet, abychom poznali tamější kraj, který k tomu přímo vybízí. Přímo za farou je toleranční kostel, v nedaleké vesnici prazírna kávy s přilehlou kavárnou, nedaleko je i zřícenina hradu Štarkov, všude kolem skalní útvary a mnoho dalšího. Po návratu (někdy trochu pozdějším) část z nás uvařila večeři, po které následoval společný program – někdy zpěv za doprovodu různých hudebních nástrojů, někdy rozhovor nad hlubším tématem, jindy hry.

O silvestrovské noci jsme hráli interaktivní divadlo, kterému se také říká „hra na vraha.“ (Každý dostal svou roli, ve které celý večer vystupoval.) Výsledkem bylo improvizované drama, které se jako každý rok velice povedlo, přestože konec měl dopadnout trochu jinak.

Rychle se přiblížil 1. leden, my museli domů, ale nikomu z nás se moc nechtělo. Když se ohlédnu za společně stráveným koncem roku, bylo to několik dní plných radosti, mnoha společných zážitků a už teď se těším, až zase společně někam vyrazíme.

-m-

Kázání z instalace Debory Rumlové v Daňkovicích

Žalm 84, 1-7:

Jak je tvůj přibýtek milý, Hospodine zástupů!

Má duše zmirá steskem po Hospodinových nádvořích,

mé srdce i mé tělo plesají vstříc živému Bohu!

Vždyť i vrabec přistřeší si najde, vlaštovka si staví hnízdo u tvých oltářů, aby svá mlád'ata zde uložila, Hospodine zástupů, můj králi a můj Bože!

Blaze těm, kdo bydlí ve tvém domě, mohou tě zde vždycky chválit.

Blaze člověku, jenž sílu hledá v tobě, těm, kteří se vydávají na pouť.

Když dolinou balzámovníků se ubírají, učiní ji prameništěm,

včasný déšť ji halí požehnáním.

Mám tu dnes pro vás pár dobrých zpráv:

První dobrá zpráva – Jsou tu lidé, kteří touží po Hospodinově přibýtku. Dýchají pro tenhle sbor a starají se o něj, jak mohou. Před čtrnácti dny po

bohoslužbách proběhl jeden rozhovor. Asi se mi nepodaří ho úplně zopakovat, ale snad z něj zaslechnete to podstatné, co způsobilo, že mi opět vytanul na mysl, když jsem se potýkala s tímto kázáním.

„Měli bychom se domluvit na brigádě.“

„No tak, co třeba ve čtvrtek?“

„Nenecháme to až na příští týden, aby to bylo těsně před instalací?“

„Jo, to půjde, ale vy, prosím vás, zůstaňte pěkně doma, vždyť jste nemocná.“

„No jo, myslela jsem, že snad ani dnes nebudu moci přijít do kostela, ale naštěstí se mi udělalo líp a jsem tady. Já, když nejdu v neděli do kostela, tak to pro mě ani není neděle.“

Neděle bez navštívení kostela by snad ani nebyla nedělí. „To pro mě taky,“ řekla jsem na to.

*„Jak je tvůj příbytek milý, Hospodine,
má duše zmirá steskem po Hospodinových nádvořích.“*

Druhá dobrá zpráva - Hospodinův příbytek je milý. Je to příjemné místo, je to místo odpočinku a načerpání nových sil do dalších dní. Po týdnu se vždy znovu můžeme těšit, že se sem vydáme a budeme tu společně s dalšími rozmlouvat s Hospodinem. Děkovat, prosit, plakat, radovat se, snad tu i zaslechneme nějaké povzbuzení či posilu. Po bohoslužbách se vydáme do svých domovů někdo s novou silou, novým elánem, jiný s novým úkolem, další pak s dobrým pocitem, že se na toho či onoho usmál, podal mu ruku nebo si s ním popovídal, vyslechl ho, když to potřeboval. Nebo naopak, že právě mě někdo vyslechl, že se na mě někdo usmál, podal mi ruku, že jsem tu našel podporu. Získal jsem ujištění: „Nejsem sám.“

Třetí dobrá zpráva - Daňkovičtí se skutečně snaží, aby ten Hospodinův příbytek byl milý, udržovaný, otevřený všem, snaží se, aby se v něm všichni cítili dobře. Zkrátka starají se o něj, nepadá nám na hlavu, i když tamhle nahoře je jedno místo, kde se nám utrhł kousek stropu, ale už se na tom pracuje, aby se to dalo do pořádku. Je tu vymalováno, uklizeno, zatopeno a je mnoho plánů, co dál.

A tak se znovu a znovu můžeme těšit do toho Hospodinova příbytku, jako ten poutník z 84. žalmu. Ten ovšem asi neměl možnost se do jeruzalémského chrámu vydávat každý týden, tím mu to pak bylo vzácnější. Jeho duše zmirá steskem po Hospodinových nádvořích, jeho srdce i jeho tělo plésají vstříc živému Bohu. A stejně jako on i další poutníci z různých míst, někteří z velké dálky, se vydávají na cestu k bohoslužbám do jeruzalémského chrámu.

„Blaze člověku, jenž sílu hledá v tobě, těm, kteří se vydávají na pouť, když dolinou balzamovníků se ubírají, učiní ji prameništěm, včasný déšť ji halí požehnáním.“

Tu jsou tedy další dvě dobré zprávy:

Čtvrtá v pořadí - Bůh je naše pomoc, síla a osvěžení i v těch nejtěžších úsecích našeho života. I v tom vyprahlém údolí balzámovníků je s námi. A to nás může držet nad vodou. Bůh nás v tom vyprahlém údolí balzámovníků podrží.

Člověk, který jde za Božím slovem, jde do společného shromáždění, do Hospodinova příbytku, ten může zaslechnout příslib: „Neboj se, vždyť já jsem s tebou, já jsem tvá pomoc. Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj, půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí.“ To je dobrá zpráva snad pro každého.

A pátá dobrá zpráva – Poutníci sice procházejí údolím pláče. Ale oni to vyprahlé údolí mohou proměnit v údolí života. Vyprahlé údolí se stane prameništěm. My totiž můžeme být tím deštěm, který svlažuje poušť. Cesta za Božím slovem může být požehnáním nejen nám, ale i těm ostatním.

Církev je společenstvím poutníků. Věříci jsou tak nějak stále v pohybu, jdou za svým Pánem. A to, co by mohlo církev ochromit, by byla její nepohyblivost. Není dobré zůstat a stagnovat na jednom místě, zabydlet se a spokojit se s tím, co je. To bychom zapomínali na své místo před Bohem a na Boha. Měli bychom být obrácení kupředu, hledět kupředu k tomu, který je Dárcem života. Hledět kupředu s vírou a nadějí.

A teď už šestá dobrá zpráva – My nestojíme, daňkovičský sbor nezůstal stát na místě. Nebylo to sice snadné udělat tak radikální krok, po deseti letech se rozhoupat a najít si vlastního faráře. Nevíme, jak to zvládneme, ale jdeme dál. Vydali jsme se na společnou cestu s vírou a nadějí, že Pán Bůh je a bude s námi.

Pro úplnost je třeba ještě jedna, tedy sedmá dobrá zpráva. Tak tady je: Do kostela se nemusí, do kostela se naopak může. My jsme pozváni na cestu s Bohem, pán Bůh nás zve do svého příbytku. Do Hospodinova příbytku jsou zváni všichni. My sem můžeme přijít a radovat se spolu s ostatními, vyprávět si o tom, co nás těší. Můžeme sem také tehdy, když jsme unavení a smutní, když se nám ani nechce mluvit. Můžeme se tu jen tiše posadit a přemýšlet, a můžeme sem taky tehdy, když něco provedeme, když se nám něco nepovede a nejradši bychom se propadli do země, nejradši bychom chodili kanály. I tehdy sem můžeme a můžeme tady být sami sebou. Tady smíme hledat sílu a také tu můžeme zachytit dobrý směr.

A jak píše žalmista, na takové cestě, jejímž cílem je setkání s Hospodinem, dochází k proměně. Vyprahlá země se stává prameništěm vod, smutek se mění v radost. To, co se zdálo nepřekonatelné, se najednou dá zvládnout, člověk dostává sílu k novým úkolům. Naše cesta k Bohu a s Bohem, naše naslouchání Božímu slovu, může způsobit, že se vyprahlé údolí světa začne zelenat, vytryskne v něm pramen a posléze začne ožívat z Božího slova a Ducha i člověk, který se už

nemusí opírat o berly, ale může se postavit na vlastní nohy. Uzdraví ho ten, který za námi přišel, aby udělal to, co lidé udělat nedokážou. Kde se člověk setká s Bohem, kde ho začne brát vážně, kde se jím nechá oslovit a kde ho poslouchá, tam je naděje nového člověka a nového světa.

A tak se těším na to, že se nám po té cestě společně půjde dobře, budeme si vzájemnou oporou a snad někdy i uvidíme, jak se za námi to vyprahlé údolí trochu zelená. Amen.

(7. 11. 2010)

◀ *kostel v Daňkovicích*

▶ **Tip na dovolenou: do Daňkovic!**

Ubytování na faře je spíše skromnější. Je zde 12 lůžek bez povlečení. Ubytování si musí vzít vlastní spacáky. V přízemí je nově zrekonstruovaná kuchyňka, jídelna, sprchový kout a záchod. V jídelně je možné rozložit dvě

rozkládací křesla, čímž vzniknou další dvě lůžka. Dále je zde muzeum, které slouží pro veřejnost. V horním patře jsou dvě ložnice – pro 4 a pro 7 osob. Je zde koupelna a záchod. Sborová místnost v horním patře slouží pro potřeby sboru. V zimním období se zde konají bohoslužby. Dále je zde pro ubytované gril, místnost pro kola a lyže, zahrada pro stanování, ohniště, společenské hry, badminton, mikrovlnná trouba, rychlovarná konvice a nádobí.

Ceny za ubytování: 80,- Kč za osobu

Děti do 6 let zdarma

Ceny za energie:

Elektřina 6,- Kč/ kWh (noční proud 2,- Kč/ kWh)

Plyn 15,- Kč/ m³

Poplatek obci: výdělečná osoba 5,- Kč

podle www.ccedankovice.wz.cz

ROZHOVOR S MLADÝM OSMDEŠÁTNIKEM

(pokračování z titulní strany)

Jednou se mu kdosi svěřil s vyznáním, že jeho duchovenská služba v dejvickém sboru vyoralá hlubokou brázdu. On však na to odpověděl: „Ne vyoral, ale zvorál.“ Což je typický projev jeho jemného humoru. Děkujeme Pánu Bohu za jeho život a službu.

Bratře faráři, ví se, že pocházíš z farářské rodiny. Pověz nám něco o svém mládí!

Narodil jsem se v Praze, ale dětství a dospívání jsem prožil v podkrkonošském „městě kamenné krásy“ Hořicích, kde otec Bedřich Henych působil jako farář. Sborové budovy byly v těsné blízkosti monumentálního Šalounova Husa, který byl vlastně studií pro pomník na Staroměstském náměstí. Proti faře s velkou zahradou byla stará modlitebna, ve které jsme byli confirmováni sestra, já i má manželka Lída (podle jejího projektu byla modlitebna r. 1973 přestavěna na pěknou kapli). Ke sboru patřila rozsáhlá diaspora (časem se osamostatnil Nový Bydžov s okolím) a tatínek každodenně vyrážel do vzdálených škol a v neděli do kazatelských stanic. – V Hořicích byly dva divadelní spolky, pěvecké sbory „Ratibor“ a „Vesna“ i orchestr „Dalibor“, v zimě dvě kluziště, v létě nádherné lesní koupaliště, takže o kulturu a zábavu bylo postaráno. Ve městě byla známá sochařská škola, nikoli však gymnázium, takže jsme se starší sestrou Janou (provdanou později za faráře Ausberga) museli za války dojíždět do N. Bydžova. Po válce však bylo zřízeno gymnázium i v Hořicích a na něm jsem maturoval.

Tvůj tatínek též studoval u známého křesťanského filozofa prof. E. Rádla a tvým kmotříčkem byl farář B. Popelář, jenž je znám tím, že psával dopisy latinsky. Jaký vliv měly tyto osobnosti na tvou životní orientaci? A kdo tě případně ještě ovlivnil?

Roku 1920 se od Filozofické fakulty UK oddělila nová Přírodovědecká fakulta a otec, kterýž právě absolvoval gymnázium, se na ní pustil s velkou vervou do studia. Stal se oddaným žákem filozofa a metodologa přírodních věd Rádla (jehož zvětšenou fotografii měl nad psacím stolem). Po čtyřech letech studia však přešel na rovněž nově zřízenou Husovu bohosloveckou fakultu, společnou pro evangelickou a československou církev. – Když si otec jako student přivydělával na statistickém úřadě, seznámil se tam s klasickým filologem Popelářem, který se později rovněž pustil do teologie. Takových „přeběhlíků“ na bohosloví bylo tehdy víc a vesměs se osvědčili jako svědomití pastýři. Farář Popelář se stal velmi pečlivým sestřiným i mým kmotrem (mám po něm druhé křestní jméno Bohumír). Skutečně mi psával latinsky, později přepisoval i pár řeckých nebo

hebrejských slov. Mou zbožnost však ovlivnili především otec i obě matky. Později jsem zažil na teologické fakultě plejádu výrazných učitelů, jejichž předností bylo, že snad jen s výjimkou historika F. M. Bartoše působili předtím určitou dobu na sborech a měli proto dobrou představu o povolání, na něž nás připravují.

Mnozí vědí, že ses rozhodoval mezi studiem teologie a medicíny. Co nakonec rozhodlo, že jsi zvolil službu duchovního?

Asi bych měl všechno upřesnit. Jako dítě jsem jezdil s tatínkem za těžce nemocnou první maminkou do hradecké nemocnice, kde jsem sám později také pobýval, a celé to prostředí mě silně přitahovalo. Navíc jsem se dostal do péče výborných lékařů – jičínského pediatra (který později léčil i naše starší děti) a pneumologa prof. P. Lukla (syna vinohradského kurátora) - a ve škole mne bavila tělověda. To všechno spolupůsobilo, že jsem se hlásil na medicínu. Míval jsem docela pěkný prospěch a vůbec jsem nepředpokládal, že by mi to mohlo nevyjít. Maturoval jsem však v roce 1950! Maturitě předsedal přespolní kovaný komunist, který zahnal kantory do rohu ringu a sám neblaze zasahoval do našich „kádrových“ posudků. Navíc hradecká lékařská fakulta byla silně zpolitizovaná (příští rok byla změněna na Vojenskou lékařskou akademii), při dlouhých přijímacích rozhovorech kladli otázky především zástupci KSČ a ČSM – a já a další dva spolužáci (dětí živnostníků) jsme „neobstáli“. - Když jsme však ještě před maturitou odevzdávali přihlášky na vysokou školu, měli jsme uvést tři možnosti. A tehdy mi tatínek nesměle nadhodil, jestli bych mezi nimi nechtěl uvést také teologii. (Nikdy předtím se o tom ani náznakem nezmínil!) Kdepak bych byl tehdy tušil, že se ona jen nadhozená možnost stane mým životním údělem. Ale Pán Bůh si nás vede někdy i tak, že nám některá přání nesplní.

Známe tvoji bohatou literární i hudební tvorbu. Tvé krásné písně jsou charakteristické též citlivou souhrou slova a melodie. Můžeš nám o této plodné činnosti něco povědět?

Mluvit v mém případě o tvorbě, je silně nadnesené. Je pravda, že jsem do dětského koutku „ET Kostnické jiskry“ nadrápal množství kapitol. Těšilo mne, že jsem mohl přitom také využít starou zálibu v malování figurek (původně pro pobavení okolí při vyučování na gymnáziu a později na přednáškách). A když jsem psával veršovaná vánoční pásma pro děti, připojoval jsem k nim vždycky také písničku. Později jsem se dostal do styku se „Ztracenou kapelou“ (název je poněkud zavádějící jako „Naši pěvci“), která putovala po katolických kostelech a zařazovala do programu také mé věci. (Zpívala s ní i některá naše vnučata.) Jsem však takový nedouk a ke svým melodiím nedovedu ani vybrat vhodné kytarové akordy. Měl bych se to ještě doučit.

Není dnes samozřejmé, aby celá rodina (manželka, děti i vnučata) byla

aktivně zapojena do sborového života. Co soudíš o dnešních rodinách a také o jejich vztahu k církvi a sboru?

Že je rodina se mnou zajedno, za to jsem Bohu nesmírně vděčný. Co duchovní život dnešních rodin nejvíc ohrožuje, je patrně křečovitá snaha všestranně „světsky“ uspět a postupné zamlžení jasných mravních norem. Vztah k církvi a sboru přebírá ovšem mladší generace do velké míry od generace starší - což není žádné nové moudro. Co mohou věřící rodiče konat pro své děti, naznačuje třeba prastará Komenského příručka „Informatorium školy mateřské“.

A nakonec, co tě potěšilo v tvé dlouholeté duchovenské službě a co naopak bylo pro tebe nejtěžší? A co bys přál dejvickému sboru do budoucna?

Začnu tím nejtěžším. Hned na začátku působení na prvním sboru v Jičíně jsem se dvakrát setkal se skrývaným nepřítelstvím, proti kterému jsem se cítil naprosto bezbranný. V Dejvicích jsem nikdy na žádnou podobnou „člověčinu“ nenarazil. Naopak jsem si vždycky pochvaloval ovzduší, které tu vládne. A přece mi starý farář M., který se přihlásil a chodil do našeho sboru, jednou řekl, že dejvický sbor je uzavřený a chladný. Velmi mne to překvapilo - zvláště u člověka, který by měl umět spoluvytvářet sborovou atmosféru. A tak bych dejvickému sboru do budoucna přál, aby se nikdo mezi námi neocítil na okraji a necítil se opuštený a přehlížený.

Otázky kladl Pavel Prosek

Naši pěvci slaví 25. narozeniny!

Naši pěvci (NP) – jak ví každý Dejvičák – neznamená jen zpěvné ptactvo českých luhů a hájů, ale především pěvecký sbor, který v našem sboru vznikl v únoru 1986 ze zpěvavé mládeže, tedy spíše, jak se traduje, z dejvické mládeže, která měla tehdy pěvecké ambice.

U jeho zrodu stáli Lydie (tehdy ještě Henychová) s Hanušem Hártelem, uspořádali konkurz, kterým prošli všichni, kteří se nebáli zazpívat písničku U panského dvora - ti odvážnější tváří v tvář ostatním, ti méně stateční zpívali za plentou a předvedli cosi jako stínové divadlo. Recese, zábava, příležitost k setkávání, namlouvání... Nevím, jestli tehdy kdo tušil, že z „tělesa“, které zpočátku bylo schopno zpívat pouze jednoglasé mládežnické písničky, bude zanedlouho životaschopný sbor na dlouhá léta.

Moje první setkání s Našimi pěvci bylo při prvním provedení Pohlovy mše o Velikonocích v r. 1991. Tehdy už to nebyli žádní začátečníci, Pohlova hudba byla podmanivá, okamžitě jsem dostala chuť mít na sborové práci podíl a sbor se příchodu sopránového nováčka nebránil...

A pak už byla před námi příprava na 10t denní cestu do Londýna v létě 1992 – bylo to jako sen. S jistou dávkou nostalgie vzpomínám na zájezd, kdy stačilo, aby jeden z nás zanotoval pár taktů z Pohla, kdekoli jsme zrovna byli, a ostatní se přidali. Třeba v kanále pod Temží zněla jeho hudba jedinečně a nezapomenutelně... V Anglii s námi byl ještě Igor David Nadrchal, usměvavý, plný života. Nikoho z nás tehdy netušil, že jeho nemocné srdíčko má tak málo síly. Zemřel o 3 roky později, bylo mu pouhých 29 let.

V dalších letech jsme se sborem uskutečnili mnoho cest – do Francie, Švýcarska (i do toho Českosaského), do Německa i po vlastech českých - navštívili jsme mnoho farností a navázali mnohá přátelství, která trvají dodnes. V současné době cestujeme již o poznání méně a už ne tak daleko, jsme nějak všichni zaměstnanější než dřív.

Naši pěvci mají na svém kontě na 300 vystoupení. Vzpomenu alespoň ty nejdůležitější mezníky: natáčení pro Českou televizi „Posezení s J. Burianem (1993), účinkování při odhalení památníku Jana Palacha ve Vevey (1997), Pražské dny sborového zpěvu (1998 – 4. místo, 1999 – 1.- 2. místo), Mezinárodní festival duchovní hudby ICMF v Bernu (2001 a 2005), novoroční zpívání v katedrále sv. Víta (2003), koncert ve Slaném se slavným saxofonistou Ivanem Myslíkovjanem (2003), dva koncerty s orchestrem Atlantis (dir. V. Podrazil) v kolínské synagoze (2002, 2009) k výročí holokaustu. Sbor několikrát spolupracoval s Českým rozhlasem, dvakrát natáčel pro BBC (naposledy letos před Vánoce). Tradici již mají naše vánoční koncerty s profesionálními sólisty a instrumentalisty.

Členové NP už dávno nejsou jen bývalí devíti mládežníci. Sbor se pochopitelně rozrostl o přizvané kamarády, přátele, spolužáky, tedy také lidi z jiných církví i mimo církev. Část členů vždycky tvořili mimopražští studenti, kteří si nás našli v době svého studia. My ostatní jsme za tu dobu pravda o něco starší, ale věkový průměr zpěváků je v současnosti už několik roků 39 let. Je to patrně také tím, že členy NP začínají být v několika případech i naše děti...

Sborem prošlo sborem na 200 zpěváků. Aktuálně je nás dnes 53. Pouze za dirigentským pultem se za 25 let nic nezměnilo. Lydka Härtelová celou tu dobu srdnatě a neúnavně (aspoň to tak navenek vypadá) drží pomyslnou taktovku. Především jí patří velký dík za všechnu práci, péči a trpělivost! Bez ní by tady NP nebyli, měli jsme příležitost ověřit si, že to tak prostě je...

Za dobu svého trvání měli NP postupně 3 varhaníky: Jendu Růžka, Lukáše Vendla a Lucku Novákovou, která s námi spolupracuje už pouze externě. Zároveň jsme měli štěstí na dva muzikanty - skladatele a zdatné zpěváky v Blahoši

Ratajovi a Jiřince Marešové. Oba obohatili náš repertoár o vlastní skladby psané „na míru“.

Není bez zajímavosti, jak zpěv duchovní hudby prospívá partnerským vztahům: přímo ze sboru, potažmo z farního sboru a dejvické mládeže, vzešlo 8 manželských svazků a celkem 13 manželských párů bylo nebo dosud je členy NP.

Sborová práce se od svých počátků hodně změnila. Pamatují zkoušky, kdy seděl celý sbor u klavíru (tenkrát jsme se k němu ještě všichni vešli) a skladbou jsme se pomaličku po hlasech prokousávali. Dnes nám hodně pomáhá internet - odkazy na noty, hotové skladby i demosnímky pro jednotlivé hlasy, využíváme dělených zkoušek, takže i obtížné skladby jsme tak schopni dát nahrubo dohromady během jedné zkoušky.

Každá zkouška má většinou kratičký biblický úvod. Po Petru Hudcovi se o pravidelné slovo v současné době velmi originálně stará Martin Hrubeš (naš bas a kurátor hornopočernického sboru).

Za dobu trvání NP jsme se zúčastnili dvou pěveckých soutěží, v jednom případě dokonce vítězně, okusili jsme, jaké to je, ale shodli jsme se na tom, že není naším cílem zpívat pro svou slávu. Naši pěvci vždycky zpívali, zpívají a věřím, že ještě dlouho zpívat budou - ke slávě Boží. Hosanna in excelsis, in excelsis!

Věra Tichá

Kniha, která „mluví“ živými jazyky – překládání Bible a problémy s tím spojené

Jestliže jazyk, ve kterém je napsána nějaká kniha, zanikne, v podstatě zanikne i ta kniha. Jen málo lidí v dnešní době umí číst starověké jazyky, v nichž byla napsána Bible. Přesto je Bible živá. Přetrvala proto, že se „naučila mluvit“ živými jazyky lidstva. Překladatelé v různých částech světa, kteří ji „naučili“ mluvit jinými jazyky, se mnohdy setkali se zdánlivě nepřekonatelnými překážkami. Mnozí z nich byli pro tuto práci ochotni snášet značné útrapy, a dokonce za ni i zemřít. Dějiny vyprávějí, kolik vytrvalosti a vynalézavosti bylo potřeba, když byla Bible překládána do jazyků lidstva. Uvažte však: kdyby Bible zůstala jen ve starověké hebrejštině a řečtině, možná by už dávno „zanikla“, protože tyto jazyky byly časem zapomenuty a v mnoha částech zeměkoule se jimi nikdy nemluvalo. Bible je ale opravdu živou knihou, protože na rozdíl od všech ostatních knih může „mluvit“ k lidem na celém světě v jejich vlastním jazyce. Výsledkem je, že její poselství dále „působí ve věřících“ (1Te 2:13).

Bible je stále nejprekládanější knihou na světě. Odhaduje se, že z celkového počtu 6 912 jazyků je celá Bible nebo její část přeložena do 2 426 jazyků a

dialektů. Bible je tak nyní k dispozici v 665 afrických jazycích, 585 asijských, dále v 414 jazycích Oceánie, 404 jazycích Latinské Ameriky a Karibské oblasti, ve 209 evropských a 75 jazycích severoamerických. Předpokládá se, že Bibli by bylo třeba přeložit do dalších 2251 jazyků či dialektů, kterými mluví celkem 193 milionů lidí. Spojené biblické společnosti v současnosti pomáhají při překládání Bible do dalších přibližně 600 jazyků.

Na druhé straně vznikají stále nové a nové překlady Písma do jazyků, ve kterých již překlady Bible existují a jsou dostupné. Jenom v češtině za poslední dva roky vyšlo několik nových kompletních překladů Bible. Asi nejmedializovanějším projektem byla (a je) „Bible, překlad 21. století“ (neboli Bible21, dříve Nová bible kralická – NBK). Hned po ní byl dokončen „Český studijní překlad“ a krátce na to „Jeruzalémská bible“. Tímto ovšem výčet nových českých biblí nekončí. Na dokončení nebo vydání čekají další překlady: „Katolický překlad“ (Liturgický – tzv. nový Bogner), Starý zákon v překladu Miloše Pavlíka (NZ vyšel již 1995). Přípravuje se také kritické vydání původní šestidílnky Bible kralické (tedy z let 1579 – 1593). Na posledním místě zmíním další pokus o revizi Bible kralické od Pavla Hofmana; „Bible kralická – revidovaná“.

Překládání Bible, knihy, která má více než 1 100 kapitol a 31 000 veršů, je nesmírně náročný úkol. S tímto úkolem se pojí řada starostí a strastí. Při překladu Písma je nutné překonávat jednak obecné problémy každého překladu z jakéhokoli cizího jazyka, jednak je třeba zápolit se specifickými problémy danými hebrejštinou a řečtinou (složitější sémantikou a gramatikou) a tím, že Bible (svým původem a určením) není kniha jako každá jiná. Zacházení s textem je rozmanitější než u jiné starověké literatury. Existují místa záměrně vícestupňová, a tak je občas nutné zachovat v překladu vícenásobný význam, pokud je to v cílovém jazyku možné.

Překládání samo je ve skutečnosti interdisciplinární činností, tudíž překladatelé Bible mají mít dobré povědomí nejen o teorii překládání, ale i o sousedních disciplínách. V nových překladech Bible je snaha uplatnit poznatky z oborů literární a textové kritiky, výzkumy biblických jazyků v oblasti lexikálně-syntaktické, nové teorie hebrejské gramatiky a nové klasifikace řečtiny *koiné* NZ. Součástí novodobé teorie překladu je snaha o pochopení toho, jak původní text na původní čtenáře působil. Na druhou stranu je nutné se v překladu vypořádat s tím, jak takové působení interpretovat a zároveň vyjádřit jistou starobylost – osvědčenost, to, že si ten text něco nese z jiné doby a z jiného prostředí. Tato problematika se samozřejmě týká všech starověkých dokumentů, ať to jsou antická díla řeckých nebo římských autorů, nebo to je třeba Epos o Gilgamešovi. Pro přiblížení původní intence textu a přiblížení kulturně-historického rozdílu se taková díla neobejdou bez poznámek pod čarou, jak textových, tak i výkladových.

U překladu Bible je tento přístup o to závažnější, neboť Bible je považována za „Boží slovo“, nebo za svědectví o Božím jednání. Překladatel musí nejen reflektovat původní kulturně-dějinný rámec, ale musí si být vědom dosahu a vlivu Bible, potažmo křesťanství na celkový vývoj evropské kultury. Dále se musí vyrovnávat i s tím, že již existuje dlouhá tradice překládání Bible a on tak nutně navazuje na předešlá biblická bádání a práci nad biblickým textem. S tím se pojí dilema volby, co zanechat z tradiční formulace a kde se nebát přijít s novým zněním.

Z hlediska překladatelského přístupu pokrývají překlady Bible velmi široké spektrum, ale v zásadě je lze rozdělit do tří kategorií. Na jednom konci spektra jsou doslovné meziřádkové překlady. Ty obsahují text v původním jazyce a překlad do cílového jazyka pořízený metodou „slovo za slovo“. Tedy nejde o žádný literární, nýbrž interlineární překlad používající metodu formální ekvivalence. Na druhém konci spektra jsou parafrázované překlady. Překladatelé těchto verzí volně formulují biblické sdělení tak, jak ho oni sami chápou a jak to podle jejich názoru bude srozumitelné pro čtenáře. Často je překlad na rovině „překlady myšlenky myšlenkou“. Do textu jsou doplňovány celé věty s cílem vysvětlit smysl původního biblického textu. Ovšem takovýto druh práce nad biblickým textem předpokládá obrovskou znalost Bible – řekl bych znalost zevnitř – respektive teologie jednotlivých biblických knih. V tomto smyslu takovýto překlad vyžaduje mnohem větší invenci a překladatelské dovednosti než překlad více méně „doslovný“ (nebo meziřádkový). V neposlední řadě skýtají parafrázované překlady jedno úskalí; budují klamný dojem, že biblický text se snadno čte, že je snadno srozumitelný.

Třetí kategorii tvoří překlady, jejichž autoři se snaží najít mezi těmito krajními přístupy střední cestu. Jejich snahou je vytvořit text, který bude sdělovat význam i odstín výrazů z původního jazyka a zároveň se bude dobře číst. Každý překladatel se pohybuje mezi dvěma mantinely. Tím prvním je srozumitelnost, kdy se zároveň dbá na zachování kvality cílového jazyka, a tím druhým je doslovnost. Nositelem významu je věta, a tudíž překlad, který důsledně dosazuje slovo za slovo, často nevystihuje význam jednotlivých biblických veršů lépe než překlad používající metodu funkčního (nebo dynamického) ekvivalentu. Dá se říci, že čím je překlad srozumitelnější, tím méně je doslovný a naopak, čím je doslovnější (a zároveň jazykově kostrbatější), tím více se stává nesrozumitelným a v některých ohledech i zavádějícím. Naproti tomu u hladce srozumitelného funkčního ekvivalentu si nikdy nemůžeme být jisti, která část významu je původní a která byla zavedena teprve při překladu. Navíc cílová srozumitelnost není a nemá být vždy hlavním kritériem. Snadno tak může dojít ke zploštění a banalizování původního smyslu. Překlad je tedy vždy výsledkem hledání cesty a kompromisu. Ale ať je biblický překlad jakéhokoli typu nebo zaměření, neměl by nikdy být na

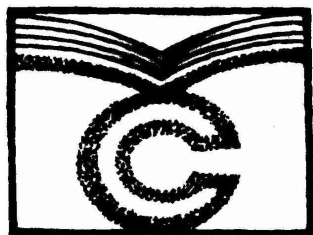
úkor „originálu“. Proto problémy s tím spojené se povětšinou dají dobře řešit v textových nebo výkladových poznámkách, které uvádějí užitečné informace o původní předloze, tak aby co nejméně podstatných věcí z původního textu „spadlo pod stůl“. Nejběžnější textové poznámky uvádějí „doslovné znění“, aby čtenář měl větší představu o frazeologii a struktuře původního biblického textu. Často se v poznámkovém aparátu uvádějí různocnění některých rukopisů nebo starověkých překladů nebo jen nabízejí jiné možné překladové varianty.

Měl jsem možnost slyšet vyprávění některých tvůrců Českého ekumenického překladu i nového Českého studijního překladu a bylo až příznačné, jak se výpovědi obou skupin překladatelů shodují. V obou skupinách vznikaly napjaté situace, při kterých se hledal kompromis a často se stávalo, že někdo nebyl spokojen s navrhovaným řešením. Návrhy překladatelů obou týmů podléhaly hlasování a schvalování, a tak se původní pracovní překlad často výrazně měnil.

První věc, kterou musí překladatel udělat, je, že musí zvolit předlohu, z níž bude překládat. Zdaleka totiž neexistuje pouze jedna podoba „originálu“. Moderní překladatel Bible má celou situaci usnadněnou, protože existují tzv. kritická vydání Starého i Nového zákona, která vedle zvoleného znění obsahují i varianty z dalších rukopisů. Dnes už nemusí překladatel navštěvovat knihovny na různých místech v Evropě, aby se dostal k různým papyrům a kodexům, ale má je shrnuté v jednom svazku či dokonce elektronické databázi. V případě hebrejského (aramejského) textu Starého zákona se dnes zpravidla překládá Codex Leningradensis (asi kolem r. 1008 po Kr.) ve vydání zvaném Biblia Hebraica Stuttgartensia. V případě Nového zákona je situace složitější. Přestože postupně vzniklo několik předloh, práce na vytvoření vzorového kritického vydání na základě shromážděných starých rukopisů v jistém smyslu pokračuje dodnes. Zpravidla si překladatel zvolí za svou předlohu poslední kritické vydání (Novum Testamentum Graece, editoři Nestle-Aland), které shromáždí v poznámkovém aparátu nejdůležitější textové varianty, nebo sáhne po nějakém starším vzorovém textu (např. Textus Receptus, což je klasický tradiční text raného evropského protestantismu).

Jak jsem nastínil, s překládáním Písma jsou spojeny rozličné problémy. Přesto si myslím, že není třeba se jimi znepokojovat, natož se o Bibli bát. Věřím, podobně jako Kraličtí, že „Pán Bůh si toliko ráčil opatrovat“ Bibli, že se k nám vždy dostane tak, že z ní uslyšíme aktuální Boží oslovení. Není až tak rozhodující, v jaké podobě se k nám Bible dostane, ale jak jejím prostřednictvím Bůh promlouvá k našemu srdci. Na druhé straně, čím více Bibli studujeme, tím více otázek nám vyvstane a tím nesnadněji nalézáme odpovědi. Řekl bych, že právě o to asi jde. Právě ty nezodpovězené otázky nás vedou k tomu, abychom hledali u Pána Boha, jako to dělali ti, kdo nám Písmo svaté překládali a předávali.

Martin Volný

Josef Blaha: Židovské myšlení jako inspirace

Zasvěcenou recenzi knihy **Židovské myšlení jako inspirace nejen pro křesťany**, jejímž autorem je **Josef Blaha** (vydal Konečný, Brno, 2008), lze nalézt v Křesťanské revui 3/08 z pera prof. Balabána. V této informaci zmíním jen několik myšlenek, jež mne oslovily.

Autor konstatuje: „Někdy bývá Starý zákon označován jako zákon zlého Boha, zatímco Nový zákon jako zákon dobrého Boha. I když tento blud hlásal už Markion a byl odsouzen na začátku dějin mladé církve, řekl bych, že v duších mnoha křesťanů tomu bohužel tak je“ [str. 43]. V této souvislosti i souhlasím s názorem, že bez porozumění Starému zákonu Nový zákon vůbec nemůžeme pochopit.

Autor sám ve všech svých úvahách opakovaně dokládá, že již starozákonní Hospodin je Bůh milosrdný. Například 33. žalm je jakýmsi vyznáním víry „biblického Izraele ve svého Stvořitele a Vykupitele, Hospodina. Není zmiňováno jméno *Elohim*, což je židovskou rabínskou tradicí chápáno jako *Bůh spravedlnosti*, ale jméno *Adónaj* (JHVH), tedy atribut *božského milosrdenství*... Pro každého z nás má tento žalm poselství, že radost spočívá v očekávání Pánovy lásky tím, že my sami Pána milujeme ve svých bližních.“ [28 + 31]

„*Víra* znamená být na cestě s příslibem...“ píše autor na str. 16 a na jiném místě dodává „Jedině důvěra v Hospodina zaručuje úspěch v tomto životě. Možná, že spíše než slova víra je lépe používat slovo důvěra - bezpečí v Hospodinu.“ [83] Sám tak postupuji například při četbě Ježíšovy výzvy v Janově evangeliu (14,1b) a na slova „Důvěřujete Bohu, důvěřujte i mně!“ odpovídám „Ano, důvěřuji Ti, Pane Ježíši!“. Je to stručné vyznání víry, které mi stačí.

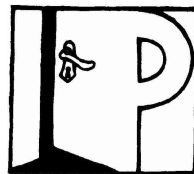
Petr Pokorný ve své knize *Den se přiblížil* zdůvodnil, proč „nemůžeme začínat od nejstarších dochovaných textů Nového zákona, totiž od Pavla, ale od nejstarších ježíšovských tradic... Svému okolí jsme především dlužni evangelium, které přinesl Ježíš ještě za svého působení v Galileji.“ [23-25] A zde jakoby přímo navazoval Josef Blaha: „Ačkoliv judaismus i křesťanství formulovaly články víry, dogmata, souhlasím s myšlenkou, že dogma je pouhé heuristické přiblížení k pravdě, což poznamenal již Karl Barth ve své dogmatice. V této souvislosti není bez zajímavosti znovu se vrátit k Bibli, kterou četl Ježíš, ke Starému zákonu... I v katolické církvi dochází k pochopení, že dogma – články víry je třeba číst pod zorným úhlem Božího slova.“ [83]

df

Kalendář na únor 2011

Bohoslužby ve sboru - neděle 9:30	6. 2. s VP 13. 2. 20. 2. Výroční sborové shromáždění 27. 2. Naši pěvci 6. 3. s VP	P. Hudec A. Hudcová P. Hudec P. Hudec A. Hudcová
Biblická hodina	úterý 18:00 (Základní biblické příběhy dle dějepavy - SZ)	
Děti	Nedělní škola: Náboženství:	neděle 9:30 čtvrtek 16:30 pátek 13:30 (ZŠ Suchdol)
Mládež a dorost	úterý v 19:00	
X-cátníci	čtvrtek 17. 2. v 19:30	
Sbor Naši pěvci	středa v 18:30	
Křesťanská služba	neděle 6. 2. po bohoslužbách	
Klub poznávání	středa 16. 2.(!) v 9:30 (J. Kohoutová: Život a dílo K. Škréty - s ukázkami děl)	
Hodina pohybu pro seniory	pondělí 21. 2. v 15:00	
Debatní klub seniorů	obnoví své schůzky až v březnu	
Setkání s hostem	čtvrtek 24. 2. 2010 v 19:30 (Jan Mašek - Evangelíci na Mělnicku: Mělnické Vtelno 1700-1900; podle chystané knihy o vtelném evang. sboru)	
Staršovstvo	čtvrtek 3. 2. v 19:30	
Konfirmandi	čtvrtek v 17:00	

Srdečně zveme na výroční sborové shromáždění, které proběhne po bohoslužbách v neděli 20. 2. 2011 od 10:30. Při něm budou mimo jiné předloženy zprávy o životě sboru v uplynulém roce, zpráva hospodářská a revizní.

SOUTERRAIN – sborový zpravodaj. Založen v Dejvicích v dubnu 1992.

Vychází pravidelně poslední neděli předcházejícího měsíce.

Adresa redakce: Pod Terasami 85, 164 00 Praha - Nebušice

tel.: 222 361 505, mobil: 776 24 00 28, e-mail: lydie@hartelova.cz

Adresa sboru: Farní sbor ČCE v Praze – Dejvicích, Dr. Z. Wintra 15, 160 00 Praha 6

tel.: 224 314 897, 607 622 358 (A. Hudcová), 721 141 691 (P. Hudec)

e-mail: dejvice@evangnet.cz, č. ú.: 162838359 / 0800